

gemeente
Neder-Betuwe

Notitie
Lijst historisch waardevolle graven en gedenktekens
gemeentelijke begraafplaatsen Neder-Betuwe

September 2018

P. Kegelaar
J. van Roosmalen

Lijst historisch waardevolle graven en gedenktekens

Gemeentelijke begraafplaatsen Neder-Betuwe

Datum: 28 september 2018

1. Inleiding

De gemeente Neder-Betuwe heeft zeven begraafplaatsen in haar beheer. Op drie begraafplaatsen (Markstraat in Kesteren, Kalkestraat in Dodewaard en De Hoef in Ochten) wordt actief begraven. De overige vier begraafplaatsen zijn de niet-actieve begraafplaatsen. Op drie van deze begraafplaatsen (Hiense Kerk in Hien, Nedereindsestraat in Kesteren, Dalwagenseweg in Opheusden) wordt nog incidenteel begraven (veelal bijzettingen). Op één begraafplaats (Dodewaardse Kerk in Dodewaard) wordt niet begraven, deze begraafplaats is gesloten.

Op de begraafplaatsen komen uiteenlopende graven en gedenktekens voor, waarvan een aantal waardevol is en de moeite waard is om te behouden. In de beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Neder-Betuwe 2014 is een artikel besteed aan de historische graven (zie navolgend). Daarin is bepaald dat het college een lijst bijhoudt van graven die van historische betekenis zijn of waarvan de grafbedekking een opvallende kwaliteit heeft. Deze lijst is nog niet vastgesteld.

Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Neder-Betuwe 2014

Artikel 33 Historische graven

- 1. Het college houdt een lijst bij van graven die van historische betekenis zijn of waarvan de grafbedekking een opvallende kwaliteit heeft.*
- 2. Alvorens tot ruiming van graven wordt overgegaan, onderzoekt het college of er graven zijn, die in aanmerking komen om op de lijst te worden bijgeschreven.*
- 3. Het college beslist over het ruimen van graven en het verwijderen van grafbedekkingen die op de in het eerste lid bedoelde lijst staan.*
- 4. Het college kan nadere regels stellen voor het plaatsen aan de in het eerste lid genoemde grafbedekkingen.*

In deze notitie wordt een voorstel gedaan voor deze lijst.

2. Onderhoud

In de Wet op de lijkbezorging is bepaald dat het eigendom van een gedenkteken van een graf met een lopend grafrecht ligt bij de rechthebbende.

In de beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Neder-Betuwe 2014 is opgenomen dat de rechthebbende verplicht is de grafbedekking en andere voorwerpen op het graf behoorlijk te onderhouden of te herstellen.

Na beëindiging van het grafrecht kunnen de nabestaanden beschikken over het gedenkteken. Als de nabestaanden daar niet voor kiezen vervalt het eigendom van het aanwezige gedenkteken op het graf aan de houder van de begraafplaatsen, in dit geval de gemeente Neder-Betuwe. De gemeente Neder-Betuwe heeft ervoor gekozen om gedenktekens na beëindiging van het grafrecht te behouden. Dat betekent dat de gemeente eigenaar is van al deze gedenktekens en dus verantwoordelijk is voor het onderhoud. Het onderhoud dat door de gemeente wordt uitgevoerd bestaat uit het reinigen van het gedenkteken (2x/jaar)¹. De gemeente voert geen reparatiewerkzaamheden uit aan vervallen gedenktekens. Het beheer richt zich alleen op veiligheid. Wanneer de staat van een gedenkteken leidt tot risicovolle situaties treft de

¹ De gemeente Neder-Betuwe reinigt alle gedenktekens 2x/jaar, ook de gedenktekens op graven met een lopend grafrecht.

gemeente maatregelen, zoals het platleggen van staande delen of het verwijderen van het gedenkteken. Na vaststelling van de lijst van historisch waardevolle graven zal voor de gedenktekens van de graven op deze lijst, waarvan het grafrecht is vervallen, hiervoor een uitzondering worden gemaakt. Het onderhoud van deze graven richt zich ook op de instandhouding van deze gedenktekens.

Van de graven op de lijst met een lopend grafrecht is dat niet het geval. Voor deze graven geldt dat op het moment dat het grafrecht vervalt de gemeente het onderhoud en de instandhouding overneemt van de nabestaanden.

3. Beoordeling historische waarde

Begraafplaats Dodewaardse Kerk

Op de begraafplaats Dodewaardse Kerk in Dodewaard zijn de meeste gedenktekens in het verleden reeds geruimd. Op deze begraafplaats komen nog slechts enkele gedenktekens voor. In deze notitie wordt aangenomen dat in het verleden al een afweging is gemaakt ten aanzien van het behoud van deze gedenktekens. In bijlage 1 is een lijst weergegeven van de graven op deze begraafplaats waarvan het gedenkteken is behouden. In de beoordeling die in dit hoofdstuk wordt besproken is deze begraafplaats verder buiten beschouwing gelaten.

Cultuurhistorische beoordeling

Door een gespecialiseerd bureau is (Hulsman&Hulsman) is een uitvoerige inventarisatie uitgevoerd van de historisch waardevolle graven en gedenktekens op de overige zes begraafplaatsen.

De waardering van de gedenktekens is hierin gebaseerd op criteria van

- kunsthistorische aard;
- funerair historische aard;
- religieushistorische aard;
- (cultuur)historische aard;
- ensemble-waarde.

In een eindrapportage zijn de bevindingen van de inventarisatie per begraafplaats opgenomen met een selectie van de waardevolle gedenktekens met een motivatie. Deze rapportage vormt de basis voor de definitieve beoordeling.

Overige criteria

De gemeente Neder-Betuwe heeft de resultaten van deze inventarisatie voorgelegd aan de Historische Kring Kesteren en omstreken (HKK&O) en de Dragerverseniging Kesteren. Beide partijen hebben geen aanvullingen op de inventarisatie.

Door een projectteam van de gemeente Neder-Betuwe zijn de geselecteerde graven aanvullend beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- leeftijd;
- maatschappelijke betekenis;
- juridische status van het betreffende graf.

Waardering

Vervolgens zijn de waarderingen vertaald in een puntensysteem. Daarvoor is de waarde uitgedrukt in een aantal punten (zie navolgend). Voor de genoemde cultuurhistorische criteria kunnen voor elk criterium afzonderlijk punten worden gescoord. Op basis van het aantal punten is bepaald welke graven de grootste waarde hebben.

<i>Historische waarde</i>	<i>Score (punten)</i>
Gemeentelijk niveau	1
Regionaal niveau	2
Nationaal niveau	4
Internationaal niveau	6

<i>Leeftijd</i>	<i>Score (punten)</i>
>= 150 jaar (in 2018)	5
>= 125 jaar (in 2018)	3
>= 100 jaar (in 2018)	1
< 100 jaar (in 2018)	0

<i>Maatschappelijke betekenis</i>	<i>Score (punten)</i>
Maatsch. betekenis	1

<i>Juridische status</i>	<i>Score (vermenigvuldigingsfactor)</i>
Grafrecht lopend	0
Grafrecht beëindigd of onbekend	1

4. Selectie

De voorgaande werkwijze leidt tot een selectie van graven met gedenktekens die de moeite waard zijn om te behouden. Het zijn de graven die in deze beoordeling 5 of meer punten scoren. In het navolgend overzicht is de selectie weergegeven. Het overzicht bestaat uit twee delen:

- graven waarvan het grafrecht beëindigd of onbekend is en waarvan het onderhoud en de instandhouding door de gemeente wordt uitgevoerd;
- graven met een lopend grafrecht en waarvan het onderhoud en de instandhouding door de rechthebbenden wordt uitgevoerd.

Een uitgebreid overzicht van deze selectie is opgenomen in bijlage 2. In de overzichten is de navolgende codering voor de verschillende begraafplaatsen toegepast.

<i>Code</i>	<i>Begraafplaats</i>
DW	Dalwagenseweg, Opheusden
HK	Hiense Kerk
KS	Kalkestraat, Dodewaard
NS	Nedereindestraat, Kesteren

SELECTIE GRAVEN VOOR LIJST VAN GRAVEN MET HISTORISCHE BETEKENIS			
1. GRAVEN WAARVAN HET GRAFECHT BEEINDIGD OF ONBEKEND IS (onderhoud en instandhouding door gemeente)			
Begraafpl.	Graf nr	Tenaamstelling	Totale score
DW	1 1 48	familie Van Gendt de Leeuw & Arendts	9
HK	2 9	J.H. van Ingen	8
HK	3 89	Antoni	8
DW	1 1 44	P.W. van Gendt de Leeuw	7
KS	2 308	A.J. Burns / P.E.T. Tiernan	7
KS	2 355-356	oorlogsgraf geallieerde soldaat	7
NS	1 1 22-25	familie van den Berg	7
DW	1 1 203	oorlogsgraf geallieerde soldaat	6
DW	1 9 2	oorlogsgraf geallieerde soldaat	6
HK	1 261	H. Budding	6
DH	1 1 45	K. Van Gendt de Leeuw	5
DW	1 1 18	Z.T. Diehl	5
DW	1 1 71	S.M. Homoet	5
HK	1 262	H.P. Tap	5
HK	1 263	J.D. Tap	5
HK	1 264	K.H. Tap	5
HK	1 267-265	A.P. & A.H. Tap / C.D. Tap / H.J. Sipman	5
HK	1 273	D. Driessen	5
HK	1 282-281	D.G. Duijs / J. de Haas	5
HK	1 286-283	C. Taats (286) / G. Slingervoet (285) / G. Taats (284)	5
HK	1 310	S. van den Berg	5
NS	1 2 39-41	familie Den Hartog Ezn	5
NS	2 12 120	W. van Vlaanderen	5
NS	2 12 121	F. v.d. Wetering	5

2. GRAVEN MET LOPEND GRAFRECHT (onderhoud en instandhouding door rechthebbenden)			
Begraafpl.	Graf nr	Tenaamstelling	Totale score
NS	1 7 12	J. van Zanten	16
DW	1 1 53	A. van Herwaarden	7
DW	1 1 40-41	E.W. Jager & Gebrs Den Hartog	5
NS	1 1 2-4	H.B. van Lutterveld	5
NS	1 1 33	D.A. van Zetten	5
NS	1 2 28-30	kinderen van G.C. van Versendaal en H. Bouman	5
NS	2 2 31-34	familie van Luttervelt	5

Voorgesteld wordt om de geselecteerde graven en de aanwezige graven op de begraafplaats bij de Dodewaardse Kerk (zie bijlage 1) te plaatsen op de *Lijst van graven met een historische betekenis*, zoals is bedoeld in de beheersverordening (zie hoofdstuk 1).

5. Kosten

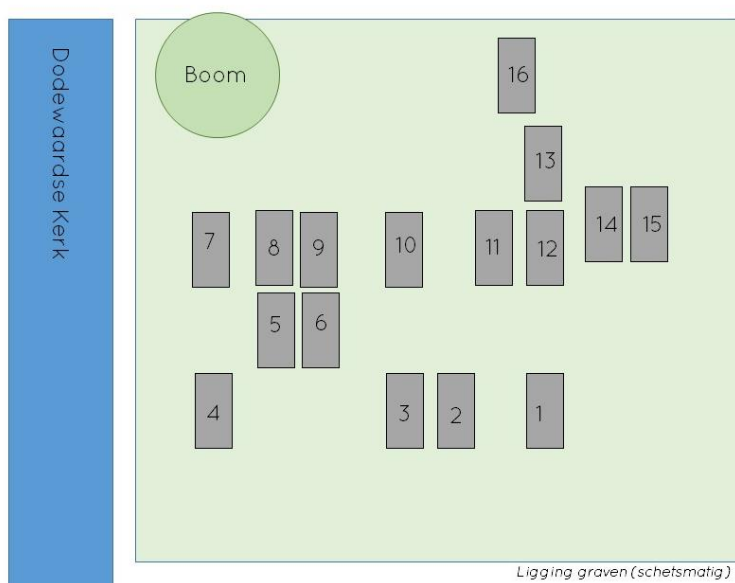
In de exploitatiebegroting van de gemeentelijke begraafplaatsen is € 6.000,-- opgenomen voor de instandhouding van de gedenktekens op deze lijst (waarvan het grafrecht beëindigd of onbekend is). Dit bedrag is leidend voor de jaarlijks uit te voeren werkzaamheden voor de instandhouding van deze graven. Elk jaar wordt opnieuw bepaald welke werkzaamheden voor dit bedrag worden uitgevoerd. Daarbij heeft het voorkomen van risicovolle situaties steeds de grootste prioriteit.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Begraafplaats Dodewaardse kerk

Behouden gedenktekens begraafplaats Dodewaardse Kerk, Dodewaard (zie hoofdstuk 1)

<i>Begraafplaats Dodewaardse Kerk</i>		
Nr.	Jaar	Overledene(n)
1	1891	J van Dodeweerd / MJM Crum
2	1889	G. Slothouber
3	1891	J. Slothouber
4	1901	J.G. Slothouber
5	1899	H. van den Bos
6	1898	A.T. van den Bos
7	1908	Dirk Ramondt
8	1898	Karel Ramondt
9	1898	Adriana D. Ramondt
10	1875	Gerarda Ramondt
11	1892	Marinus H. Ramondt
12	1892	W.C. van Wessem
13	1892	Johanna H. v.d. Wedden
14	1856	J.W. Duijs / N. Slingervoet
15	1898	P.J. Duijs
16	1894	J. v. Aalst

Bijlage 2
Selectie

SELECTIE GRAVEN VOOR LIJST VAN GRAVEN MET HISTORISCHE BETEKENIS

Gemeentelijke begraafplaatsen Neder-Betuwe

Augustus 2018

Begrppl.	Graf nr	Jaartal oudste graf	Tenaamstelling	Waardering historisch onderzoek (Hulsman&Hulsman)							Aanvullend		Subtotaal	Juridisch	Totale score	Bijzonderheden
				Kunst historisch	Funerair historisch	Religieus historisch	Cultuur historisch	Historisch	Ensemble	Totaal	Waardering leeftijd	Maatschappelijke betekenis	Subtotaal	Juridische status	Totale score	
DW	1 1 48	1845	familie Van Gendt de Leeuw & Arendts		2	2	2			6	3		9	1	9	
HK	2 9	1942	J.H. van Ingen		4		4			8	0		8	1	8	
HK	3 89	1940	Antoni		4		4			8	0		8	1	8	
DW	1 1 44	1846	P.W. van Gendt de Leeuw		2		2			4	3		7	1	7	
KS	2 308	1944	A.J. Burns / P.E.T. Tiernan					6		6	0	1	7	1	7	Oorlogsgraf geallieerde soldaat
KS	2 355-356	1939	Oorlogsgraf geallieerde soldaat					6		6	0	1	7	1	7	Oorlogsgraf geallieerde soldaat
NS	1 1 22-25	1913	familie van den Berg		2	2	2			6	1		7	1	7	
DW	1 1 203	1944	Oorlogsgraf geallieerde soldaat					6		6	0		6	1	6	Oorlogsgraf geallieerde soldaat
DW	1 9 2	1944	Oorlogsgraf geallieerde soldaat					6		6	0		6	1	6	Oorlogsgraf geallieerde soldaat
HK	1 261	1879	H. Budding		1		1	1		3	2	1	6	1	6	overledene (burgemeester)
DW	1 1 45	1845	K. Van Gendt de Leeuw		1		1			2	3		5	1	5	
DW	1 1 18	1847	Z.T. Diehl		1		1			2	3		5	1	5	
DW	1 1 71	1888	S.M. Homoet		1	1	1			3	2		5	1	5	
HK	1 262	1875	H.P. Tap		1		1		1	3	2		5	1	5	tevens van belang als
HK	1 263	1874	J.D. Tap		1		1		1	3	2		5	1	5	tevens van belang als
HK	1 264	1872	K.H. Tap		1		1		1	3	2		5	1	5	tevens van belang als onderdeel van de begraafplaats van de familie Tap die Huis Vrijenburg bewoonde
HK	1 267-265	1869	A.P. & A.H. Tap / C.D. Tap		1		1		1	3	2		5	1	5	tevens van belang als
HK	1 273	1866	D. Driessen		1		1			2	3		5	1	5	
HK	1 282-281	1865	D.G. Duijs / J. de Haas		1		1			2	3		5	1	5	
HK	1 286-283	1861	C. Taats (286) / G. Slingervoet (285) / G. Taats		1		1			2	3		5	1	5	
HK	1 310	1881	S. van den Berg		1	1	1			3	2		5	1	5	
NS	1 2 39-41	1897	familie Den Hartog Ezn		2		2			4	1		5	1	5	
NS	2 12 120	1945	W. van Vlaanderen					4		4	0	1	5	1	5	Nederlands oorlogssgraf
NS	2 12 121	1945	F. v.d. Wetering					4		4	0	1	5	1	5	Nederlands oorlogssgraf
NS	1 7 12	1944	J. van Zanten	4	4		4	4		16	0		16	0	0	
DW	1 1 53	1855	A. van Herwaarden		1	1	1	1		4	3		7	0	0	
DW	1 1 40-41	1845	E.W. Jager & Gebrs Den		1		1			2	3		5	0	0	
NS	1 1 2-4	1905	H.B. van Lutterveld		2		2			4	1		5	0	0	
NS	1 1 33	1901	D.A. van Zetten		2		2			4	1		5	0	0	
NS	1 2 28-30	1898	kinderen van G.C. van Versendaal en H. Bouman		2		2			4	1		5	0	0	
NS	2 2 31-34	1897	familie van Luttervelt		2		2			4	1		5	0	0	

Bijlage 3
Motivatie

Hiense Kerk

Ensembles van zerken met hekwerk en palen & kettingen

Grafnummer: 1 286-283

Datering: 1861 / 1890 / 1907

Tenaamstelling: C. Taats (286) / G.

Slingervoet (285) / G. Taats (284)

Materiaal: hardsteen (zerken), smeed- en gietijzer (hekwerk)

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Decoratieve motieven: versierde pijlpunten (hekwerk)

Overige bijzonderheden: het hekwerk omsluit een rechthoekige grafruimte; op de hoeken staan vierkante hoofdpijlers eindigend in een met krulvormen versierde pijlpunt, de tussenliggende pijlers aan de lange kanten zijn plat met eenzelfde, maar eenvoudiger uitgevoerde bekroning; de panelen hebben drie regels: de bovenste naar beneden getoogd, de beide andere recht; de ronde spijlen zijn afwisselend hoog en laag en eindigen in een punt; aan een van de zijanten bevindt zich een enkelvoudig draaihek

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als voorbeeld van een fraai 19de eeuwse familie-ensemble van door een hekwerk omgeven zerken, de mooie diep gehouwen handgehakte belettering en voorts vanwege de ouderdom en de locatie

Grafnummer: 1 282-281

Datering: 1865 / 1886

Tenaamstelling: D.G. Duijs / J. de Haas

Materiaal: hardsteen (zerken), smeed- en gietijzer (hekwerk)

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken; beginletter sierkapitaal (J)

Decoratieve motieven: sierknoppen, bloemornamenten (hekwerk)

Overige bijzonderheden: de hoofdpijlers op de hoeken van het hekwerk worden bekroond door een gietijzeren sierknop met spitse kop, de pijlers aan de korte zijden door een opengewerkt bloemornament; de tussenliggende spijlen zijn afwisselend hoog en laag en eindigen in een punt; de panelen hebben drie regels; aan twee zijden zijn de bovenste regels naar beneden getoogd, de beide andere zijn recht; de beide andere zijden hebben een klein centraal paneel met ter weerszijden een groter paneel met drie regels, bij de grotere panelen is de bovenste regel getoogd, de andere zijn recht; de drie regels van de centrale kleine panelen zijn recht

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als voorbeeld van een fraai 19de eeuws familie-ensemble van door een hekwerk omgeven zerken, de mooie diep gehouwen handgehakte belettering en voorts vanwege de ouderdom en de locatie

Grafnummer: 1 267-265

Datering: 1869 / 1870 / 1892

Tenaamstelling: A.P. & A.H. Tap / C.D. Tap / H.J. Sipman

Materiaal: hardsteen (zerken), smeed- en gietijzer (hekwerk)

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Decoratieve motieven: spiraalvormig leesteken (A.P. & A.H.), Franse lelie (hekwerk)

Overige bijzonderheden: de zerken van C.D. Tap en H.J. Sipman hebben een geprofileerde rand; het hekwerk omsluit een rechthoekige ruimte; de hoofdpijlers worden bekroond door een gietijzeren Franse lelie, evenals de tussenliggende pijlers en de spijlen; de panelen hebben drie regels: de bovenste naar beneden getoogd, de beide andere recht; de ronde spijlen zijn afwisselend hoog en laag; aan een van de lange zijanten bevindt zich een losgeraakt-enkelvoudig draaihek

HEILT JE JACOBASIPMAN

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als voorbeeld van een fraai 19de eeuwse familie-ensemble van door een hekwerk omgeven zerken, de mooie handgehakte belettering, vanwege de ouderdom en de locatie; tevens van belang als onderdeel van de 'begraafplaats Vreijenburg' (naar het herenhuis van de familie Tap) zoals een ingemetselde steen in de muur van de kerk aangeeft

Zerken/tombes

Grafnummer: 1 273

Datering: 1866

Tenaamstelling: D. Driessen

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met en zonder schreef, verzonken; sierkapitalen voor de namen

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als 19de eeuwse hardstenen zerk met mooie diep gehouwen handgehakte belettering waaronder sierkapitalen, voorts vanwege de ouderdom en de locatie

Grafnummer: 1 264

Datering: 1872

Tenaamstelling: K.H. Tap

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Decoratieve motieven: leesteken ter beëindiging van de inscriptie

Overige bijzonderheden: de zerk heeft een geprofileerde rand

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als voorbeeld van een 19de eeuwse hardstenen zerk met randprofilering en mooie handgehakte, verzonken belettering; tevens van belang als onderdeel van de begraafplaats van de familie Tap van Huis Vrijenburg en vanwege de locatie

Grafnummer: 1 263

Datering: 1874

Tenaamstelling: J.D. Tap

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken, beginletter sierkapitaal

Decoratieve motieven: leesteken ter beëindiging van de inscriptie

Overige bijzonderheden: de zerk heeft een geprofileerde rand

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als voorbeeld van een 19de eeuwse hardstenen zerk met randprofilering en mooie handgehakte, verzonken belettering met sierlijke beginkapitaal; tevens van belang als onderdeel van de begraafplaats van de familie Tap die Huis Vrijenburg bewoonde en vanwege de locatie

Grafnummer: 1 262

Datering: 1875

Tenaamstelling: H.P. Tap

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Decoratieve motieven: leesteken ter beëindiging van de inscriptie

Overige bijzonderheden: de zerk heeft een geprofileerde rand

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als voorbeeld van een 19de eeuwse hardstenen zerk met randprofilering en mooie handgehakte, verzonken belettering; tevens van belang als onderdeel van de begraafplaats van de familie Tap die Huis Vrijenburg bewoonde en vanwege de locatie

HUBERT BUDDING
IN LEVEN

BURGEMEESTER

Grafnummer: 1 261

Datering: 1879

Tenaamstelling: H. Budding

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Tekst: in leven/ burgemeester der gemeente/ Dodewaard

Decoratieve motieven: leesteken tussen naam en data van de inscriptie

Overige bijzonderheden:

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als voorbeeld van een 19de eeuwse hardstenen zerk met diep gehakte, verzonken belettering; tevens vanwege de ouderdom en de locatie
Historisch: van gemeentelijk belang vanwege de functie van de overledene (burgemeester van Dodewaard)

DOOR ZIJNE VRIENDEN

Grafnummer: 1 310

Datering: 1881

Tenaamstelling: S. van den Berg

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Teksten: Ter gedachtenis/ van/ ... / door zijne vrienden/ De gedachtenis des rechtvaardigen/ zal tot zegening zijn/ Spreuken 10 vers 7.

Waardering

Funerair-, religieus- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als 19de eeuwse zerk met diep gehakte, verzonken belettering, met een huldeblijk van de vrienden van de overledene; tevens van belang vanwege de tekst uit het bijbelboek Spreuken en vanwege de ouderdom

SPREUKEN 10 VERS 7

Overige objecten

Grafnummer: 3 89

Datering: z.j.

Tenaamstelling: Antoni

Materiaal: metaal (trommel), porselein (fotoportret)

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef

Tekst: rust in vrede/ Antoni/ wel gestorven maar/ niet vergeten/ door je ENKA/ vrienden

Overige bijzonderheden: ronde graftrommel op pootjes met porseleinen fotoportret en krans van gedroogd siergras

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van nationaal belang als graftrommel met inhoud vanwege de zeldzaamheid, de meeste trommels dateren uit de periode 1875-1945 en vele daarvan zijn inmiddels vergaan of opgeruimd

Grafnummer: 2 9

Datering: 1942

Tenaamstelling: J.H. van Ingen

Materiaal: metaal (trommel en bladkrans) porselein (bloemen)

Grafische vormgeving: kapitalen en onderkast cursief

Tekst: van de Chr./ meisjesvereen./ Hien Dodewaard

Overige bijzonderheden: ovale graftrommel op pootjes met bloem- en bladkrans met rozen en vergeetmijnetjes en fotoportret in een lijstje, de trommel is gerestaureerd

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van nationaal belang als graftrommel met inhoud vanwege de zeldzaamheid, de meeste trommels dateren uit de periode 1875-1945 en vele daarvan zijn inmiddels vergaan of opgeruimd

Grafnummer: 1e afdeling park 2 nrs 31-34 en 48-51

Datering: 1897

Tenaamstelling: familie van Luttermvelt

Materiaal: baksteen, hardsteen, zink

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven

Tekst: grafkelder/ van de familie/ van Luttermvelt

Decoratieve motieven: tekstvlak met

uitgespaarde kwartrondjes in de hoeken

Overige bijzonderheden: blokvormige

bakstenen opbouw met overstekend plat

dak, centraal in de frontgevel een gevelhoge

hardstenen plaat met inscriptie

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van regionaal

belang als familiegrafkelder met opbouw

uit het eind van de 19de eeuw, vanwege de

ouderdom en de samenhang met de andere

grafkelders met opbouw op het oudste deel

van deze begraafplaats

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nrs 2-4

Datering: 1905

Tenaamstelling: H.B. van Lutterveld

Materiaal: baksteen, hardsteen, graniet, beton, metaal

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven en gezwart (oudste tekstvlak); kapitalen met schreef, verzonken en wit afgewerkt (granieten tekstplaat)

Tekst: grafkelder/ van / H.B. van Lutterveld

Decoratieve motieven: het oudste tekstvlak is voorzien van uitgespaarde kwartrondjes in de hoeken

Overige bijzonderheden: blokvormige bakstenen opbouw met overstekend plat dak; centraal in de frontgevel een bijna gevelhoge getoogde hardstenen plaat met inscriptie en ijzeren ring; aan de onderkant is een rechthoekige granieten plaat aangebracht voor later overledenen

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van regionaal belang als grafkelder met opbouw uit het begin van de 20ste eeuw, vooral vanwege de samenhang met de andere grafkelders met opbouw op het oudste deel van deze begraafplaats

Grafnummer: 1e afdeling park 2 nrs 28-30
Datering: 1898
Tenaamstelling: kinderen van G.C. van Versendaal en H. Bouman
Materiaal: baksteen, hardsteen, zink, smeed- en gietijzer
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven en gezwart
Tekst: grafkelder/ van de kinderen/ van G.C. van Versendaal en H. Bouman
Decoratieve motieven: tekstvlak met afgeronde hoeken
Accessoires: ijzeren ring aan de bovenkant van de gevelhoge hardstenen plaat
Overige bijzonderheden: blokvormige bakstenen opbouw met overstekend plat dak waarop een hekwerk; de vierkante hoofdpijlers worden bekroond door een gietijzeren Franse lelie, de spijlen van de panelen zijn afwisselend hoog en laag en worden eveneens bekroond door een Franse lelie; elk paneel heeft drie regels, de bovenste is naar onderen getoogd, de beide andere zijn

recht; centraal in de frontgevel een gevelhoge hardstenen plaat met inscriptie en ijzeren ring
Waardering
Funerair- en cultuurhistorisch: van regionaal belang als grafkelder met opbouw uit het eind van de 19de eeuw, vanwege de ouderdom en de samenhang met de andere grafkelders met opbouw op het oudste deel van deze begraafplaats

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nrs 22-25 en 39-42

Datering: 1913

Tenaamstelling: familie van den Berg

Materiaal: baksteen, hardsteen, beton, metaal

Grafische vormgeving: kapitalen zonder en met schreef, verheven en gezwart

Tekst: Grafkelder/ van de familie/ van den Berg/ Gij zijt stof en gij zult tot stof wederkeeren/ Gen. 3:19

Figuratieve motieven/symboliek: klimoprank (palen op dak)

Decoratieve motieven: combinatie van rechte en gebogen vormen (top tekstvlak centrale deur), fijnwerk (palen op dak)

Overige bijzonderheden: blokvormige bakstenen opbouw met overstekend plat dak, waarop palen met mooi gevormde kettingen; centraal in de frontgevel een bijna gevelhoge getoogde hardstenen deur met hardstenen lijsten, aan weerszijden elk een blind venster met dorpel, waarin een rechte hardstenen plaat waarop de inscripties zijn aangebracht

Waardering

Funerair-, religieus- en cultuurhistorisch: van regionaal belang als grafkelder met opbouw uit het tweede decennium van de 20ste eeuw, vanwege de bijzonder fraaie en zelden voorkomende kettingen, vanwege de bijbeltekst boven de deur, en voorts vanwege de samenhang met de andere grafkelders met opbouw op het oudste deel van deze begraafplaats

Grafnummer: 1e afdeling park 7 nr 12
Datering: 1944
Tenaamstelling: J. van Zanten
Materiaal: hardsteen, marmer, smeed- en gietijzer
Stijl: neoclassicisme (zuil)
Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verzonken en gezwart (tekstplaat); gotische letter, verzonken en gezwart (voet zuil)
Tekst: Den Vaderlant Ghetrouwe/ blijf ick tot in den doet (voet zuil); gefusilleerd te Apeldoorn/ 2 dec. 1944 (tekstplaat)
Figuratieve motieven/symboliek: portret in hoogrelief van de overledene (op de zuil)
Decoratieve motieven: siervormen (hekwerk)
Overige bijzonderheden: afgebroken zuil op sokkel in een door een laag metalen hek op hardstenen banden omgeven grafruimte

Waardering

Kunsthistorisch: van nationaal belang vanwege de afgebroken zuil als neoclassicistisch grafteken, compleet met een zelden voorkomend portret in hoogrelief
Funerair- en cultuurhistorisch: van nationaal belang als voorbeeld van een ensemble met afgebroken zuil die symbool staat voor het te vroeg afgebroken leven, vanwege het toegevoegde portret op de zuil in hoogrelief, vanwege het fraai vormgegeven lage hekwerk en als grafteken met persoonlijke vormgeving voor een verzetsman uit de Tweede Wereldoorlog
Historisch: van nationaal belang als grafmonument voor een verzetsman uit de Tweede Wereldoorlog

Grafnummer: 1e afdeling park 1 no 33

Datering: 1901

Tenaamstelling: D.A. van Zetten

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met en zonder schreef, verheven en gezwart

Decoratieve motieven: tekstvlak met gevarieerde boogvormen en bloem- en bladmotieven (boven); zerk met afgeschuinde randen (biljoen), in de hoeken een kleine cirkelvorm

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van regionaal belang als mooi voorbeeld van een vroeg 20de eeuwse zerk met gevarieerde, forse belettering, een mooi tekstvlak en zeer fraaie geabstraheerde bloem- en bladmotieven; tevens vanwege de locatie

Stèles

Grafnummer: 2e afdeling park 12 no 120

Datering: 1945

Tenaamstelling: W. van Vlaanderen

Materiaal: kalksteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Tekst: Koninkrijk/ der Nederlanden

Decoratieve motieven: Nederlandse leeuw in cirkelvormig gebouchardeerd vlak

Waardering

Historisch: van nationaal belang als Nederlands oorlogsgraf

Grafnummer: 2e afdeling park 12 no 121

Datering: 1945

Tenaamstelling: F. v.d. Wetering

Materiaal: kalksteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Tekst: Koninkrijk/ der Nederlanden

Decoratieve motieven: Nederlandse leeuw in cirkelvormig gebouchardeerd vlak

Waardering

Historisch: van nationaal belang als Nederlands oorlogsgraf

Zerken/tombes

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nr 48
Datering: z.j. (ca 1845)
Tenaamstelling: familie Van Gendt de Leeuw & Arendts
Materiaal: hardsteen, gietijzer
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven
Tekst: Ik ben de opstanding/ en het leven/ die in mij geloofd zal leven/ Joh. 11: 25
Decoratieve motieven: tekstvlak met uitgespaarde kwartrondjes in de bovenhoeken
Overige bijzonderheden: grote ijzeren ring centraal op de zerk; de steen is op het westen gericht, in plaats van, zoals de meeste andere zerken in het oude gedeelte, op het oosten; wellicht is hij afkomstig van elders of verplaatst
Waardering
Funerair-, religieus- en cultuurhistorisch: van regionaal belang vanwege de ouderdom en de ring, tevens vanwege de tekst die verwijst naar het christelijk geloof, voorts vanwege de locatie

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nr 40-41
Datering: z.j. (vermoedelijk ca 1845)
Tenaamstelling: E.W. Jager & Gebrs Den Hartog
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: sierkapitalen en kapitalen met schreef, verheven
Tekst: familiegraf
Decoratieve motieven: gevarieerde boogvormen aan alle kanten van het tekstvlak
Waardering
Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang de ouderdom, tevens vanwege het bijzonder fraaie tekstvlak en de fraaie belettering met o.a. sierkapitalen
Historisch: mogelijk van gemeentelijk belang vanwege de rol die de overledenen hebben gespeeld bij de steenfabrieken, voorts vanwege de locatie

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nr 45
Datering: 1845
Tenaamstelling: K. Van Gendt de Leeuw
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: kapitalen en onderkast met schreef, verzonken
Waardering
Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang vanwege de ouderdom en de mooi gehakte verzonken belettering, tevens vanwege de locatie

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nr 44
Datering: 1846
Tenaamstelling: P.W. van Gendt de Leeuw
Materiaal: hardsteen
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verheven
Decoratieve motieven: fraai tekstvlak met versierde accoladeboog (onder) en decoraties (boven); leesteken als beëindiging tekst
Overige bijzonderheden: de steen is op het westen gericht, in plaats van, zoals de meeste andere zerken in het oude gedeelte, op het oosten; wellicht is hij van elders afkomstig of verplaatst
Waardering
Funerair- en cultuurhistorisch: van regionaal belang vanwege de ouderdom, voorts vanwege de versierde accoladeboog (onder), de unieke decoraties (boven) van het tekstvlak en het leesteken

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nr 17

Datering: 1847

Tenaamstelling: Z.T. Diehl

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken

Tekst: Hier legt begraven

Waardering

Funerair- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang vanwege de ouderdom, de aanhef en de mooi gehakte verzonken belettering, voorts van belang als grafteken voor een kind uit de eerste helft van de 19^e eeuw

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nr 53

Datering: 1855

Tenaamstelling: A. van Herwaarden

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen zonder schreef, verheven

Tekst: ontslapen/ Het leven was hem Christus/ het sterven hem gewin

Overige bijzonderheden: rechthoekig tekstvlak; de zerk is zeer waarschijnlijk vernieuwd
Waardering

Funerair-, religieus- en cultuurhistorisch: van gemeentelijk belang als graf voor een overledene uit 1855, gedekt met een waarschijnlijk vernieuwde zerk, alsmede vanwege de tekst die verwijst naar het christelijk geloof en vanwege de locatie

Historisch: mogelijk van historisch belang vanwege de verdiensten van de predikant

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nr 71

Datering: 1888

Tenaamstelling: S.M. Homoet

Materiaal: hardsteen

Grafische vormgeving: kapitalen met
schreef verzonken

Tekst: Hare zon is ondergegaan/ als het nog
dag was/ Jer. 15:9

Overige bijzonderheden: zerk op het graf
van een driejarig kind, met bijpassende
bijbeltekst

Waardering

Funerair-, religieus- en cultuurhistorisch:
van gemeentelijk belang als kleine zerk uit
het vierde kwart van de 19de eeuw voor een
kind, compleet met tekst als verwijzing naar
een overlijden op jonge leeftijd en naar het
christelijk geloof

Stèles

Grafnummer: 1e afdeling park 1 nr 203
Datering: 1944
Tenaamstelling: onbekend
Materiaal: kalksteen
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken
Tekst: a soldier/ of the/ 1939-1945/ war, known unto God
Figuratieve motieven: kruis
Waardering
Historisch: van internationaal belang als oorlogsgraf van een geallieerde soldaat

Grafnummer: 1e afdeling park 9 no 2
Datering: 1944
Tenaamstelling: onbekend
Materiaal: kalksteen
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken
Tekst: a soldier/ of the/ 1939-1945/ war, known unto God
Figuratieve motieven: kruis
Waardering
Historisch: van internationaal belang als oorlogsgraf van een geallieerde soldaat

Kalkestraat, Dodewaard

Vak: 2
Nummer: 355-356
Datering: 1939-1945
Tenaamstelling: onbekend
Type: stèles
Stijl: traditioneel
Materiaal: kalksteen (Portland)
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken aangebracht
Tekst: A British soldier/ of the/ 1939-1945/ war/ Known unto God
Figuratieve motieven/symboliek: kruis
Waardering:
Funerair- en cultuurhistorisch: van boven-nationaal belang als graftekens voor gesneuvelde geallieerde militairen in Tweede Wereldoorlog

BEGRAAFPLAATS KALKESTRAAT DODEWAARD

Vak: 2
Nummer: 308
Datering: 1944
Tenaamstelling: A.J. Burns / P.E.T. Tieman
Type: ensemble van twee stèles
Stijl: traditioneel
Materiaal: kalksteen (Portland)
Grafische vormgeving: kapitalen met schreef, verzonken aangebracht
Teksten: Ever remembered/ by his loving mother/ and friend Del./ R.I.P. (Burns); His duty fearlessly/ and nobly done/ ever remembered (Tieman)
Figuratieve motieven/symboliek: kruis
Decoratieve motieven: embleem Royal Australian Air Force
Waardering:
Funerair- en cultuurhistorisch: van boven-nationaal belang als graftekens ter herinnering aan de gesneuvelde geallieerde militairen uit de Tweede Wereldoorlog

Lijst van historisch waardevolle graven

SELECTIE GRAVEN VOOR LIJST VAN GRAVEN MET HISTORISCHE BETEKENIS		
GRAVEN WAARVAN HET GRAFECHT BEEINDIGD OF ONBEKEND IS <i>(onderhoud en instandhouding door gemeente)</i>		
Begraafpl.*	Graf nr	Tenaamstelling
DW	1 1 48	familie Van Gendt de Leeuw & Arendts
HK	2 9	J.H. van Ingen
HK	3 89	Antoni
DW	1 1 44	P.W. van Gendt de Leeuw
KS	2 308	A.J. Burns / P.E.T. Tiernan
KS	2 355-356	oorlogsgraf geallieerde soldaat
NS	1 1 22-25	familie van den Berg
DW	1 1 203	oorlogsgraf geallieerde soldaat
DW	1 9 2	oorlogsgraf geallieerde soldaat
HK	1 261	H. Budding
DH	1 1 45	K. Van Gendt de Leeuw
DW	1 1 18	Z.T. Diehl
DW	1 1 71	S.M. Homoet
HK	1 262	H.P. Tap
HK	1 263	J.D. Tap
HK	1 264	K.H. Tap
HK	1 267-265	A.P. & A.H. Tap / C.D. Tap / H.J. Sipman
HK	1 273	D. Driessen
HK	1 282-281	D.G. Duijs / J. de Haas
HK	1 286-283	C. Taats (286) / G. Slingervoet (285) / G. Taats (284)
HK	1 310	S. van den Berg
NS	1 2 39-41	familie Den Hartog Ezn
NS	2 12 120	W. van Vlaanderen
NS	2 12 121	F. v.d. Wetering
DK		J van Dodeweerd / MJM Crum
DK		G. Slothouber
DK		J. Slothouber
DK		J.G. Slothouber
DK		H. van den Bos
DK		A.T. van den Bos
DK		Dirk Ramondt
DK		Karel Ramondt
DK		Adriana D. Ramondt
DK		Gerarda Ramondt
DK		Marinus H. Ramondt
DK		W.C. van Wesseem
DK		Johanna H. v.d. Wedden
DK		J.W. Duijs / N. Slingervoet
DK		P.J. Duijs
DK		J. v. Aalst

GRAVEN MET LOPEND GRAFECHT		
<i>(onderhoud en instandhouding door rechthebbenden)</i>		
Begraafpl.*	Graf nr	Tenaamstelling
NS	1 7 12	J. van Zanten
DW	1 1 53	A. van Herwaarden
DW	1 1 40-41	E.W. Jager & Gebrs Den Hartog
NS	1 1 2-4	H.B. van Lutterveld
NS	1 1 33	D.A. van Zetten
NS	1 2 28-30	kinderen van G.C. van Versendaal en H. Bouman
NS	2 2 31-34	familie van Luttervelt

*Code	Begraafplaats
DK	Dodewaardse Kerk, Dodewaard
DW	Dalwagenseweg, Opheusden
HK	Hiense Kerk
KS	Kalkestraat, Dodewaard
NS	Nedereindsestraat Kesteren